

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.6.2012.JZie

Gorzów Wlkp., dn. 14 sierpnia 2012 r.

**Pani
Kamila Ognista
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubrzy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zm.), Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę problemową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubrzy (ul. Świebodzińska 68, 66-218 Lubrza) w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Julita Zielińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – przewodniczący zespołu kontrolnego oraz Małgorzata Rodak - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - członek zespołu kontrolnego - w dniu 28.06.2012 r., na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 249-1/2012 i nr 249-2/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r.

Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2006 Nr 139, poz. 992 ze zm.), ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.) oraz zarządzenia Nr 0050.1.2011 Wójta Gminy Lubrza z dnia 17 stycznia 2011 r., zarządzenia Nr 0050.2.2011 Wójta Gminy Lubrza z dnia 17 stycznia 2011 r., zarządzenia Nr 0050.3.2011 Wójta Gminy Lubrza z dnia 17 stycznia 2011 r. Uchwały Rady Gminy Lubrza Nr XXX z dnia 29 grudnia 2005 r.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubrzy - od dnia 17 stycznia 2011 r. jest Pani Kamila Ognista, która zajmuje się także realizacją zadań zleconych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Realizacją zadań zleconych z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych zajmuje się Pani Halina Prockl.

Projekt wystąpienia pokontrolnego otrzymała Pani w dniu 31 lipca 2012 r., do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia. W związku z powyższym stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz.1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Skontrolowaną działalność oceniono:

1. Prawidłowość ustalania i egzekwowania nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych – oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzono 6 postępowań w sprawie ustalenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, co stanowi 100 % spraw z zakresu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w badanym okresie. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

a) Czy jednostka kontrolowana wydaje decyzje stwierdzające nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, w przypadku pobrania przez stronę nienależnie świadczenia rodzinnego;

- Miernik ilościowy: *Liczba decyzji stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, w stosunku do liczby skontrolowanych postępowań w sprawie nienależnie pobranego świadczenia;* - w trakcie kontroli stwierdzono, iż jednostka kontrolowana w badanym okresie prowadziła 6 postępowań, w sprawie ustalenia nienależnie pobranych

świadczeń rodzinnych, wydano natomiast 5 decyzji stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia rodzinne.

- **Miernik jakościowy** – rzetelność ustalenia nienależnie pobranego świadczenia - Ustalono, iż w 1 przypadku nie wydano decyzji stwierdzającej nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, ponieważ należność została wpłacona przez stronę przed wydaniem decyzji stwierdzającej nienależnie pobrane świadczenie.

b) Czy jednostka kontrolowana prawidłowo ustala kwoty nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego oraz okres, za jaki zobowiązano stronę do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego;

- **Miernik ilościowy** Liczba decyzji, w których prawidłowo określono kwotę zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w stosunku do decyzji skontrolowanych – we wszystkich 5 skontrolowanych decyzjach prawidłowo ustalono kwoty nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego.

- **Miernik ilościowy** Liczba decyzji, w których prawidłowo określono okres, za jaki zobowiązano stronę do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego w stosunku do decyzji skontrolowanych - we wszystkich 5 wydanych decyzjach prawidłowo ustalono okres, za jaki zobowiązano stronę do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

c) Czy jednostka kontrolowana wydaje decyzje uchylające bądź zmieniające decyzję przyznającą świadczenie rodzinne; w przypadku gdy zaistniały okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych;

- **Miernik ilościowy** Liczba decyzji uchylających/zmieniających decyzję przyznającą świadczenia rodzinne w stosunku do liczby skontrolowanych postępowań w sprawie nienależnie pobranego świadczenia – w każdym, spośród 6 skontrolowanych postępowań w sprawie nienależnie pobranego świadczenia – wydano decyzję uchylającą decyzję przyznającą świadczenie rodzinne. Jednakże w 5 przypadkach w podstawie prawnej decyzji wskazano art. 162 KPA, który dotyczy wygaśnięcia decyzji, a nie uchylenia.

d) Czy jednostka kontrolowana, w przypadku stwierdzenia nienależnie pobranego świadczenia, podejmowała działania zmierzające do odzyskania nienależnie pobranego świadczenia?

- **Miernik ilościowy** – Liczba decyzji dotyczących zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, w stosunku do liczby skontrolowanych postępowań w sprawie nienależnie pobranego

świadczenia - w stosunku do 6 badanych postępowań w sprawie ustalenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, wydano 5 decyzji zobowiązujących stronę do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego.

- **Miernik ilościowy** – *liczba wystawionych tytułów wykonawczych w stosunku do liczby decyzji zobowiązujących do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (dot. decyzji niespłaconych przez stronę w terminie określonym w decyzji)* – w przedmiotowym zakresie nie zachodziły przesłanki powodujące konieczność wystawienia tytułu wykonawczego, gdyż wszystkie kwoty nienależnie pobranych świadczeń zostały spłacone w terminie.

- **Miernik jakościowy** - *rzetelność dochodzenie pełnego zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (łącznie z odsetkami)* – Jednostka kontrolowana w 1 przypadku nie wydała decyzji ustalającej zwrot nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego, gdyż należność została przez stronę wpłacona przed wydaniem decyzji zobowiązującej do zwrotu. Ponadto ustalono, iż jednostka kontrolowana jedną decyzją orzeka o nienależnie pobranych świadczeniach rodzinnych i równocześnie tą samą decyzją nakazuje zwrotu świadczeń nienależnie pobranych. Wydanie decyzji zobowiązującej do zwrotu świadczenia nienależnie pobranego, jest możliwe dopiero po uprawomocnieniu się decyzji ustalającej nienależnie pobrane świadczenie. „*W myśl art. 30 ust. 1 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych do zwrotu jest obowiązana osoba, która pobrała nienależnie świadczenie. Dopiero zatem, gdy uprawomocni się decyzja uznająca dane świadczenie za nienależnie pobrane, można o takim świadczeniu mówić i nakazywać jego zwrotu.* (Wyrok NSA z dnia 22 lipca 2010 r., sygn. akt I OSK/10).

Jednostka kontrolowana na dzień kontroli udokumentowała, iż wszystkie należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń zostały spłacone w całości w kasie Urzędu Gminy Lubrza, bądź wpłacone na rachunek bankowy. Fakt ten potwierdza sprawozdanie rzeczowo-finansowe o zadaniach z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin za I kwartał 2012 r.

Ustalono jednakże, iż w dwóch przypadkach nie naliczono ustawowych odsetek od kwot świadczeń nienależnie pobranych. W jednym przypadku nie wydano decyzji nakazującej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, i tym samym nie doliczono ustawowych odsetek, zgodnie z art. 30 ust. 8 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych, natomiast w drugim przypadku ustalono zwrot nienależnie pobranego zasiłku pielęgnacyjnego w wysokości 153 zł i odstąpiono od naliczenia odsetek.

2. Działania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych

Skuteczność prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych - *oceniono negatywnie.*

Z informacji przekazanej przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubrzy – wynika, iż na terenie Gminy Lubrza przebywa 18 dłużników alimentacyjnych, wobec których jednostka kontrolowana zobowiązana była do podejmowania działań zmierzających do zwiększenia efektywności egzekucji alimentów.

Działania te polegać powinny w szczególności na:

- ustaleniu sytuacji dochodowej, majątkowej, zawodowej, zdrowotnej dłużnika oraz przyczyn niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego – przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowego;
- aktywizacji zawodowej dłużnika poprzez zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy, informowaniu powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- kierowaniu do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego;
- wnioskowaniu o ściganie za przestępstwo uporczywego uchylania się od płacenia alimentów;
- współpracy gminy właściwej wierzyciela i gminy właściwej dłużnika (wzajemne informowanie się o działaniach podejmowanych wobec dłużników i efektach tych działań);
- współpracy z komornikami sądowymi.

Kontroli poddano dokumentację 10 dłużników alimentacyjnych, co stanowi 55 % dłużników alimentacyjnych, dla których podmiot kontrolowany jest organem właściwym dłużnika. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

a) *Czy w przypadku otrzymywania wniosku, o którym mowa w art.3 ust 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy dłużnika wzywał dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego?*

- **Miernik ilościowy** : Liczba wezwanych dłużników w stosunku do liczby otrzymanych wniosków o których mowa w art. 3 ust 5 ww. ustawy- *nie wezwano żadnego dłużnika alimentacyjnego.*

- **Miernik jakościowy**: Jakie działania były podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych, wobec których nie skierowano wezwania w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego (Stosunek podjętych działań do liczby dłużników) - *nie podejmowano w tym zakresie żadnych działań.*

b) *Czy dochowywano terminów określonych w art. 35 kpa w kwestii prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych*

- **Miernik ilościowy**: Liczba terminowo wszczętych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w stosunku do liczby dłużników alimentacyjnych. (Średni czas liczony w dniach od momentu otrzymania wniosku o którym mowa w art. 3 ust. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do momentu wezwania dłużnika alimentacyjnego w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego lub podjęcia innego działania np. wniosku o ustalenie miejsca zamieszkania) - *nie wszczynano żadnych postępowań.*

c) *Czy przekazywane były informacje pochodzące z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego dłużnika, komornikowi sądowemu zgodnie z art. 5 ust. 1*

- **Miernik jakościowy** W jaki sposób organ wywiązywał się z zadania nałożonego w art. 5 ust. 1 ww. ustawy - *organ nie realizował zadania wynikającego z art. 5 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

d) *Czy w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie mógł się wywiązać ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia organ właściwy podejmował środki w celu aktywizacji zawodowej dłużnika.*

- **Miernik ilościowy**: Liczba podjętych działań związanych z aktywizacją zawodową dłużników alimentacyjnych, o których mowa w art. 5 ust 2 ww. ustawy w stosunku do liczby dłużników, którzy nie mogą wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia – *nie podejmowano w tym zakresie żadnych działań.*

- **Miernik jakościowy**: W jaki sposób monitowano aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych – *nie monitowano aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych.*

e) *Czy OWD wszczywał postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań w sytuacjach spełnienia warunków, o których mowa w art. 5 ust 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

- **Miernik ilościowy:** Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (pod warunkiem, iż przez okres 6 miesięcy nie wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów) w stosunku do liczby dłużników którzy nie wywiązali się z jednego z wymienionych warunków określonych w art. 5 ust. 3 ww. ustawy- *nie wydano żadnej decyzji w powyższym zakresie.*

- **Miernik jakościowy:** Prawidłowość przeprowadzonego postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i przepisami kodeksu postępowania administracyjnego) - *nie przeprowadzono żadnego postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.*

f) *Czy w przypadku uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych OWD skierował wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego oraz skierował wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. –Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553, z późn.zm.)*

- **Miernik ilościowy:** Liczba decyzji ostatecznych o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w stosunku do liczby skierowanych wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy (brani pod uwagę są jedynie dłużnicy posiadający prawo jazdy) - *nie skierowano żadnego wniosku do starosty.*

- **Miernik ilościowy:** Liczba decyzji ostatecznych o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w stosunku do liczby skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) - *nie skierowano żadnych wniosków do prokuratury.*

g) *Czy OWD informował OWW oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego i o ich efektach.*

- **Miernik jakościowy:** W jaki sposób organ wywiązywał się z zadania nałożonego w art. 6 ww. ustawy- *organ właściwy dłużnika nie wywiązał się z nałożonego zadania wynikającego z powyższego artykułu.*

Jednostka kontrolowana nie realizowała ustawowego obowiązku prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych przewidzianych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i wobec powyższego, w tym zakresie działalność jednostki oceniono negatywnie.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – W toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie: art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 2-3, art. 3a, art. 3b, art. 6 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, art. 30 ust. 8 – 9 ustawy o świadczeniach rodzinnych, art. 104, 107 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U z 2000 r. Nr 98, poz.1071 ze zm.);
- rzetelność - Nie można dokonać oceny rzetelności realizacji działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych, gdyż zadanie to nie jest realizowane przez jednostkę kontrolowaną. W przypadku prawidłowości ustalenia i egzekwowania nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, stwierdzono, iż pomimo wykazanych nieprawidłowości z zakresu prowadzonego postępowania, egzekwowanie nienależnie pobranych świadczeń odbywa się w sposób skuteczny. Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń na dzień kontroli wyniósł 0 zł.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Jednostka kontrolowana nie realizowała zadań zleconych z zakresu administracji rządowej nałożonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Nie wzywano dłużników w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych, a tym samym nie odbierano oświadczeń majątkowych. Zaniechanie przez jednostkę powyższego działania skutkowało niemożnością wykorzystania pozostałych instrumentów, jakie nakłada ustawa, a mianowicie:

- aktywizacja zawodowa dłużnika w przypadku, gdy egzekucja alimentów jest nieskuteczna z powodu braku zatrudnienia – jednostka kontrolowana nie posiadała wiedzy o sytuacji zawodowej dłużnika ze względu na nieprzeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego;
- uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, co wiąże się również ze skierowaniem wniosku o ściganie za przestępstwo oraz skierowaniem wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Brak przeprowadzonego wywiadu alimentacyjnego uniemożliwił również przekazanie komornikom sądowym informacji mogących mieć wpływ na skuteczność egzekucji.

W zakresie nie podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych przyjęto wyjaśnienia od Kierownika OPS w Lubrzy, z treści którego wynika, iż działania wobec dłużników alimentacyjnych nie były prowadzone, gdyż „z momentem przejścia funkcji kierownika, zwiększył się zakres obowiązków i inne zadania wymagały poświęcenia większej uwagi”. W powyższym protokole kierownik jednostki kontrolowanej zobowiązał się „do końca lipca 2012 r. uzupełnić wszelkie braki w postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych”.

Nie wywiązywanie się z ustawowego obowiązku prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych niewątpliwie wpływało na skuteczność ściągalności wypłaconych osobom uprawnionym środków budżetowych.

W przypadku prawidłowości ustalania i egzekwowania nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- Rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego świadczenia, jak również ustalające zwrot nienależnie pobranego świadczenia zapadało jedną decyzją administracyjną. Zgodnie z art. 104 KPA, organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji (...). Decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji. Rozstrzygnięcie w zakresie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia może zapaść dopiero, gdy decyzja ustalająca nienależnie pobrane świadczenia jest ostateczna.

- W jednym przypadku nie wydano decyzji w sprawie ustalenia nienależnie pobranego świadczenia, decyzji żądającej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia oraz nie naliczono odsetek od nienależnie pobranego świadczenia, gdyż strona wpłaciła całą należność przed wydaniem decyzji w powyższym zakresie. – W kwestii tej – przyjęto od Pani Haliny Prockl wyjaśnienia, z treści których wynika, iż „odstąpiono od wydania decyzji stwierdzającej nienależnie pobrane świadczenia, gdyż należność została wpłacona. Nie naliczono odsetek, bo zaistniała sytuacja nie nastąpiła z winy świadczeniobiorcy”.

- Decyzje w sprawie nienależnie pobranego świadczenia, wydawane były przed uprawomocnieniem się decyzji uchylających prawo do pobierania świadczeń rodzinnych.

- Decyzje nie zawierały wszystkich składników określonych w art. 107 KPA – tj. między innymi w 5 decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych nie określono strony postępowania;
- W 5 przypadkach na 6 skontrolowanych decyzji uchylających decyzję przyznającą świadczenie rodzinne - błędnie wskazano podstawę prawną. Na podstawie sentencji decyzji należało wnioskować, iż organ wydający decyzje uchyla prawo do przyznanego świadczenia i wstrzymuje wypłatę świadczeń, aczkolwiek w podstawie prawnej powołano się na art. 162 KPA, który dotyczy wygaszenia decyzji.
- W jednym przypadku nakazano zwrotu nienależnie pobranego zasiłku pielęgnacyjnego bez naliczenia odsetek ustawowych (decyzja nr 2011/P/06/32b) - a w drugim przypadku nie wydano decyzji nakazującej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, co skutkowało tym, iż nie doliczono ustawowych odsetek, i stanowi to naruszenie zapisu art. 30 ust. 8 o treści „kwoty świadczeń rodzinnych, podlegają zwrotowi łącznie z ustawowymi odsetkami (...)”. Powołany w uzasadnieniu decyzji nr 2011/P/06/32b art. 30 ust 9 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych – nie stanowi podstawy do odstąpienia naliczenia ustawowych odsetek. Powyższy art. stanowi jedynie, iż organ właściwy, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, może umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych łącznie z odsetkami w całości lub w części (...), jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny”. Ponadto zaznaczyć należy, iż umorzenia takiego dokonuje się na wniosek strony, a nie z urzędu. Nie można umorzyć kwot, które nie zostały naliczone.

Osobą odpowiedzialną za powstanie opisanych nieprawidłowości jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubrzy – Pani Kamila Ognista, która sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją zadań zleconych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości zalecam:

- Niezwłoczne podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w oparciu o przepisy rozdziału 2 ustawy o pomocy osobom uprawnianym do alimentów;
- Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów niezwłocznie wszczynać postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;

- W przypadku ustalenia nienależnie pobranego świadczenia rodzinnego, naliczać odsetki, zgodnie z art. 30 ust 8 ww. ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustalanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia odrębną decyzją, w przypadku wydania decyzji uznającej świadczenie rodzinne za nienależnie pobrane;
- Każdorazowo wydawać decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń w sytuacji, gdy strona bezpodstawnie pobrała świadczenie, zgodnie z art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych (poza wyjątkiem, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe - art. 105 k.p.a.);
- Rozważenie możliwości w trybie art. 108 k.p.a., nadania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzjom uchylającym przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych, w sytuacji, gdy wyjdą na jaw okoliczności mające wpływ na prawo do pobierania świadczeń rodzinnych, w celu zapobieżenia pobieraniu przez stronę nienależnych świadczeń rodzinnych;
- Zachowanie należytej dbałości o formalną poprawność prowadzonych postępowań w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w oparciu o przepisy k.p.a., w szczególności: formułowanie prawidłowej i aktualnej podstawy prawnej w wydawanych decyzjach; staranne określenie strony postępowania; dokonywanie opisu stanu faktycznego i prawnego w uzasadnieniach wydawanych decyzji zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a.

Na podstawie art. 46 ust 3 pkt 3 i 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Jan Świrepo
Wicewojewoda lubuski